45ste jaar. — Nr 21. Zaterdag 19 Februari 1898.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÈE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, nr 27-29, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement:

Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »

Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** cent^en per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikel vooraan of binnen in het blad: **1** fr. den drukregel.

De personen die tot heden hun abonnement aan den *Postrijder* niet betaald hebben, zijn verzocht ons het bedrag er van te doen toekomen, zoo niet zal hun door den briefdrager eene kwitantie aangeboden worden met verhoging van 10 centiemen voor kosten van inbeuring.

TONGEREN, DEN 19 FEBRUARI 1898.

Van alles wat.

De zittingen der kamer zijn deze week kalmer geweest. De socialistische linkerzijde zette hare onderbrekingen voort maar het waren geene onbeschaamdheden meer. Het ware te hopen dat de les, aan M. Demblon toegediend, vruchten droeg.

Maar wanneer deze nagenoeg fatsoenlijk is in de Kamer, haalt hij zijne schae in den gemeenteraad van Luik in, waarhij wezenlijk den duivel jaagt. Thans heeft hij op de Zusters van liefde zijne jacobijnsche woede bot gevierd.

De doctrinairen van denzelfden raad zegden niets dan goed van diezelfde Zusters, maar stemden er tegen.

***

Het welsontwerp waarbij de provinciale kiezingen geregeld worden, zal waarschijnlijk na de paaschvacantie in bespreking komen.

De nieuwe schikking, die het getal kiescollegies gelijk stelt met dat der rechterlijke kantons, is bij het onderzoek in de secties door de leden der rechterzijde ten hoogste goedgekeurd.

Daarenregen is zij bestreden door de christen-democraten, die weer hun voorkeur lieten blijken voor de E V. Zij hebben tegen het ontwerp gestemd, dat door de socialisten eveneens verworpen wordt.

***

De socialisten doen ieverig propagande op den buiten. Niet alleen deelen zij er gratis hunne bladen uit, maar op zekere spoorweglijnen betalen zij mannen in de werkmanstreinen om onderweg propaganda te maken.

***

Iemand schrijft aan een blad:

« Er zijn nog anderen proletariërs dan de » werklieden en de kleine bedienden: het » zijn de kleine handelaars. Ik behoor tot die » klas; ik ken haar lijden en haar moeilijk- » heden.

» Zij geniet het voordeel niet van het » werkmansabonnement, noch van de vrijstel- » ling van de persoonlijke belasting, noch van » het PRO DEO, enz.

» En nochtans hoevele schoenmakers, » kleermakers, smeden zijn er niet die zoo- » veel niet winnen als een werkman! Zij » worden getroffen door de patentbelasting, » de personeele belasting, ze moeten zelfs » betalen voor de werklieden die zij bezigen » en zijn verantwoordelijk voor de ongeluk- » ken. »

Dat alles is volkomen de waarheid. Het inkomen van vele kleine burgers is kleiner dan dat van sommige werklieden.

***

Waarom, zegt het *Volk*, begint men nog aan 't nieuw gebouw van *Vooruit* niet? Hoeveel nummers verkoopt men minder van het blad *Vooruit* dan vroeger? Is het waar dat Anseele zich te Luik niet meer mag voorstellen? Is het waar dat Anseele voor reden moet opgeven dat hij te veel werk heeft in *Vooruit*? — Is het waar dat het komiteit der socialistische werkliedenpartij een oogenblik Anseele overboord heeft geworpen, maar op voorstel van den miljonnair Vandervelde wederom in gratie is gekomen, om reden dat, ten eerste: het schandaal te groot zou geweest zijn, en ten tweede, omdat er nog andere schurftige schapen in de socialistische kudde loopen?

***

De vrijme selaarstempel van de Petersiellstraat, te Brussel, is in feest. Men viert er de 100^e verjaringder inrichting te Brussel van de loge der *Amis philanthropes*. Hare instelling dagteekend uit de kwade dagen, toen de fransche overheersching op onze provincien drukte, en men weet dat het bij de vrijmetselaars was dat dit verafschuwd regiem de ievergste aanhangers vond.

De belgische vrijmetselarij is altijd getrouw gebleven aan deze overlevering en al de invloed dien zijhe-ftkunnen bekomen, op politiek gebied, in het onderwijs en in de pers, werd gebruikt om ons de denkbeelden en de zeden van Frankrijk in te pompen.

De *Amis philanthropes* zullen hun jubelfeest vieren door een banket: men zal er ook vrijmetselaressen zien en welpen, 't is te zeggen kinderen van vrijmetselaars.

Het zou ons zeer verwonderen indien men de namen der deelnemers bekend maakte.

***

Van 1870 tot 1878, was het bestier van 't land in de handen der katholieken, en gedurende hun bestier hadden zij 35 milloen over in de kas.

In 1878, kwamen de liberalen aan het bewind en bleven er tot 1884.

Van dan af is elk jaar geld te kort;

6 millioen in 1878
3 millioen in 1876
89 duizend in 1880
6 millioen in 1881
15 millioen in 1882
18 millioen in 1883
16 millioen in 1884

Gelukkig brachten de kiezingen van 1884 de katholieken wederom aan het bewind, en welhaast keerde de kaart.

In 1885, was er nog een millioen te kort, als gevolg van het slecht liberaal beheer, maar van in 1886 was er alle jaren een schoone stuiver over:

2 millioen in 1886
14 millioen in 1887
19 millioen in 1888
19 millioen in 1889
8 millioen in 1890
8 millioen in 1891
6 millioen in 1892
8 millioen in 1893
9 millioen in 1894

Sedert dien staan de zaken altijd even bloeiend.

Dat is een der verschillen tusschen katholiek en liberaal bestier.

Wat denken de lastenbetalers er over?

***

De amerikaansche Senaat heeft met 48 stemmen tegen 25 de wet aangenomen, waardoor de toegang tot de Vereenigde Staten ontzegd wordt aan de ongeletterde landverhuizers, meer dan 16 jaar oud. Uitzondering zal gemaakt worden voor de weduwen, ouders en grootouders der landverhuizers, die in de Vereenigde-Staten gevestigd waren.

LANDBOUW.

Teelt der suikerbeet.

Bemestingsproeven met superphosphaat en metaalslakken.

Welken invloed oefenen superphosphaat en metaalslakken, in de Lente aangewend, op gewicht en suikergehalte der beetwortel uit?

Deze vraag oplossen was het doel dat wij ons in de Lente 1897 voorstelden, met twee proefvelden, bevattende ieder drie perceelen van 5 aren, in te richten.

De grond voor deze proeven uitgekozen is leemzandachtig, van gemiddelde vruchtbaarheid, en daarenboven had hij nooit phosphaatmest ontvangen.

De geplante soort was de DIPPE FRÈRES.

Voor meer klaarheid, herleiden wij, als naar gewoonte, tot de hectare, de gebruikte hoeveelheden mest en de bekomen opbreugst.

Zoonls wij het zooveen zegden, bestte iedere proef drie perceelen:

Perceel I of vergelijkingsperceel ontving geenen mest; Op *Perceel II* wierd 8.0 kg. sup rphosphaat gebruikt, inhoudende 14.24 %, phosphoorzuur oplosbaar in alcalische citroenzure ammoniak. Deze m-sstof wierd, in April 1897, met den hakploeg ondergedolven. Op *Perceel III*, gebruikte men, op zelfden datum, 800 kg. metaalslakken, inhoudende 16.05 % phosphoorzuur en hebbende eene fijnte van 82 %. Zij wierden ook met den hakploeg ondergedolven.

De bemesting der Perceelen II en III wierd volledigd m-t het uitstrooien van soda-nitraat, berekend aan 250 kg. per hectare. De eerste helft er van wierd gebruikt na het schieten, de tweede, na het uitdunnen der jonge planten.

250 kg. soda-nitraat per hectare zou eene zwakke hoeveelheid kunnen schijnen, zoo men uit het oog verloor, dat de proefvelden, in Herfst 1896, eene middelmatige bemesting van goed verteerd stalmest gekregen hadden.

De gemiddelde bekomen uitslagen waren de volgende:

Perceel I: 28.500 kg. beetwortelen, inhoudende 12.14 p. h. suiker, wier geldelijke waarde 513 fr. was. *Perceel II*: 32.950 kg. beetwortelen met eene suikergehalte van 14.40 p. h. wier geldelijke waarde fr. 711 bedroeg. *Perceel III*: 35.350 kg. beetwortelen met een suikergehalte van 15.30 p. h. en wier geldelijke waarde fr. 675 was.

Door de bemestingskosten omtrent dezelfde waren, zoo vinden wij dat *Perceel II* ons **36 00** fr. meer opgebracht heeft dan *Perceel III*.

Er dient opgemerkt te worden dat de rijpheid van het perceel met metaalslakken gemest, vervroegd wierd. Rond half September begon *Perceel II*, met superphosphaat gemest, geel te worden, te rijpen, en *Perceel III* was toen nog gansch groen en de rijpheid der beetw. was er ten minste drie weken ten achter op *Perceel II*.

GEVOLGTREKKING. — Uit de vergelijking der bekomen opbrengsten leiden wij af dat, bij de teelt der suikerbeet, superphosphaat de voorkeur verdient op metaalslakken, ten minste wanneer deze laatste phosphaatmest, bij gelijke hoeveelheid als superphosphaat, en in de Lente gebruikt wordt.

L. VANDEN BERCK,
LANDBOUW-INGENIEUR.

Wat kiekens kunnen opbrengen.

Sedert eenigen tijd begint men zich meer en meer met de hoendersteelt op te houden. Eenieder zoekt maar goede leghennen, maar de goede kempische soort; men verzorgt beter de hokken, men houdt ze 's Winters warm en men zuivert ze wit ze somtijds. Zij die zich met dat werk gelasten, zullen zeker wel met belang de volgende statistiek nagaan:

De gemiddelde voortbrengst van een kieken is:

1 jaar	15 à 20	eieren	
2 »	70 à 80	»	
3 »	70 à 80	»	
4 »	70 à 80	»	
5 »	70 à 80	»	
6 »	70 à 80	»	
7 »	50 à 60	»	
8 »	15 à 14	»	
9 »	1 à 10	»	
	451 à 550	eieren.	

Een goed kieken kan gedurende zijn levensloop tot **600** eieren geven.

HET BEVRIEZEN DER KAMMEN bij de kiekens, voorkomt en genezt men door het bestrijken der kammen met het volgende mengsel: Een weinig theeolmr van safraan, een gelijke hoeveelheid kamferspiritus en evenveel terpentijn wordt in een glas vermengd en de bevrozen plaatsen met een zacht penseel zorgvuldig daarmede bestreken.

Eene kostelijke grap bij de invoering van den aardappel.

Toen in 1565 de aardappel in Europa werd gebracht, wist de invoerder niet of de vrucht boven of in den grond gevormd werd. Hij liet de meêgebrachte knollen in den tuin planten. Na den bloeitijd, toen de zaadbollen rijp werden, noodigde hij eenige vrienden uit op een middagmaal; zij zouden iets te eten krijgen dat niemand te voren in Europa geëten had. De zaadbollen werden gekookt en met boter gestoofd. Op 't einde van het eetmaal, werd de heerlijke vrucht opgediend. De gastheer verheugde zich reeds op voorhand over den lof dien hij zou inoogsten.

Doch nauwelijks hadden de genoodigden den spijs aan den mond gebracht of ze spuwden dat bitter goed, hoe keurig ook toebereid, weer uit en verwelten den gastheer, dat hij hun een leelijke poets gespeeld had!

Ook hij vond den smaak afschuwelijk hetgeen hem onbegrijpelijk voorkwam, doordien hij ze vroeger zoo smakelijk gevonden had.

In zijne verbitterdheid gelastte hij den tuinman al het loof te verbranden, opdat er niets meer van over blijven zou.

Toen de hovenier later de aschdeelen bij elkander harkte, zag hij hier en daar een witachtig stof uit den grond te voorschijn komen; bij nader onderzoek bemerkte hij, dat de aardappelen knollen in den grond vormden.

Hij vertelde zulks aan zijn meester, die nu zijn misgreep bemerkte. Deze liet de knollen en toebereide ze en zie, nu was het raadsel opgelost. Opnieuw noodigde hij dezelfde vrienden bij zich aan tafel; met wantrouwen bekeken deze het gerecht, doch waren weldra over den heerlijken smaak te vreden.

De maaltijd eindigde in een aangenamere stemming dan den vorigen keer en ieder vertrok zeer voldaan over den goeden uitslag.

Gemeentezaken.

Toen in de laatste zitting van den gemeenteraad M. Delvoie antwoordde op de ongegronde bekoitbelingen tegen het college uitgebracht, drukte de achtbare schepen van openbare werken, ten volle rechte, de hoop uit dat in het toekomende de liberale minderheid beter werk zou trachten te verrichten dat op zulke belachelijke en hatelijke wijze de meerderheid trachten aan te randen.

Onze gansche bevolking deelt de zienswijze van den achtbaren Heer Delvoie.

Maar het is de liberale minderheid niet alleen die ongegronde en onverdiende aantijgingen tegen het college uitbrengt. Het tongersch geuzenbladje, het drooig orgaantje onzer liberalen, is ook meester in dit vak geworden.

Welke kwaadwilligheid, welke slechte trouw vindt men niet bij het geuzenbladje, zoo dikwijls het zich met de stoffelijke belangen der stad schijnt bezig te houden!

Herinnert u, geachte lezers, de hatelijke aanrandingen die in het geuzengazetje voorkwamen nopens het maken van den nieuwen boulevard achter de Maestrichterstraat en nopens het kontrakt tusschen de stad en M. den Aannemer Baesen.

Natuurlijk was het grootste gedeelte dezer aanrandingen gericht tegen M. den Schepen Delvoie.

Herhaalde malen hebben wij, met de bewijsstukken in de hand, de valsche beweeringen van het geuzenbladje weergelegd en getoond dat de nieuwe wandeling tot heden toe geene enkele roode duit aan de stad gekost heeft en dat zij in het toekomende, behalve hetgeen de beplantingen betreft, insgelijks hoegenaamd niets aan de stad zal kosten.

Daar bekommert zich echter het geuzenbladje niet mede. In zijn laatste nummer herbegint het gazetje zijne aanvallen en beweert het dat het M. Delvoie alleen is die profijt uit dit werk trekt, dat duizenden aan de stad zal kosten.

Ziehier letterlijk hetgeen wij uit het geuzenbladje van verleden zondag knippen:

« *En wie trekt nu profijt uit het werk dat verricht wordt en misschien 5000 franken gaat kosten?*

» *Is het de stad? Niemandalle.*

» *Is het de aannemer? Nog veel weiniger, want hij schiet er geld in toe.*

» **Wel wie blijft er dan over, » anders dan de eigenaar der » landen die men verlaagt — » doch in prijsweerde doet » stijgen?** »

Wat dunkt gij er over, vriend lezer?

Aldus zou de achtbare schepen van openbare werken, door zijne stemming, enkel voor doel gehad hebben eenen grond, waarvan hij eigenaar is, ten koste der stad te zien verlagen en alzoo in prijsweerde te doen stijgen!

Ziedaar wat in het geuzenbladje te lezen staat!

Voorzeker is M. Delvoie, wiens belangloosheid en verkoochtheid aan de openbare zaak door eeneder gekend zijn, buiten het bereik van zulke schandelijke aanraadingen. Doch het is niet minder belangwekkend de ongehoorde grofheden te bestatigen, en in het openbaar te laken, tot dewelke een blad dat voor orgaan eener ernstige politieke partij wil doorgaan, zijne toevlucht darft nemen.

Er vermijs de kwestie van het maken van den nieuwen boulevard en van het kontrakt tusschen de stad en M. Baesen wedar aan de dagorde staat, zullen wij nogmaals, op korte en onpartijdige wijze, de feiten herinneren. Eens te meer zullen onze lezers klaar en duidelijk kunnen zien hoe ongegrond en hoe hatelijk de schaadige pennetwist is dien het geuzenbladje sinds maanden tegen onzen achtbaren schepen van openbare werken voert.

In het begin van het jaar 1897, bestatigde M. Baesen, die zich verbonden had de gracht van den wal achter de Maestrichterstraat te vullen, dat hij niet over eene genoegzame hoeveelheid grond beschikte om dit werk te kunnen voleindigen. Zijn vertegenwoordiger kwam alsdan naar Tongeren; deze stelde aan het college voor het kontrakt te verbreken, ten laste voor M. Baesen eene som van duizend franken in de gemeentekas te storten.

Dit voorstel werd echter niet aangenomen. In dien tijd was er grond weg te varen die voortkwam van het bouwen van het nieuw bisschoppelijk college in onze stad. De achtbare schepen van openbare werken gaf aan M. Baesen den raad eene soumissie in dezen zin te maken om alzoo de gracht achter den wal te kunnen vullen. Hij begaf zich zelfs met hem bij M. den Bestuurder van het College. Deze raad werd echter niet gevolgd tot de groote spijt van den aannemer. En dit is waarlijk jammer want het varen van dezen grond in de gracht, hadde hem minstens fr. 2500 opgebracht. Het bewijs ervan is geleverd geworden.

Over eenige maanden, vroeg M. de Bestierder van den tram aan M. den Schepen Delvoie de toelating om in de gracht grond te mogen varen, die meest voortkomen van een land neffens Fexhe gelegen, en hetwelk de Nationale Maatschappij van zin was te koopen. M. Delvoie nam met veel genoegen die vraag aan, waarvan hij onmiddellijk kennis aan Mevrouw Baesen gaf.

Ongelukkig werd er geen gevolg aan dit ontwerp gegeven, daar M. de Bestierder van den tram verklaarde dat de grond, waarvan spraak, te vochtig was.

Bewijzen deze twee feiten niet, op de klaarste wijze, dat de achtbare schepen van openbare werken hoegenaamd al het mogelijke gedaan heeft om de gracht van den wal te doen vullen bij middel van grond voortkomende van andere landen dan die welke hem toebehoren?

Overigens, M. Delvoie had er juist het grootste belang in dat men aan zijn land niet raakte, wiens grond zeer geschikt is voor het bakken van kareelen en een groot gedeelte zand inhoudt. Er is voor ongeveer 200 franken zand uitgehaald. Deze zand is door den eigenaar aan Mevrouw Baesen gegeven die er zich zeer erkentelijk over getoond heeft. Inderdaad, zij wordt alzoo gemakkelijker in staat gesteld hare verplichtingen jegens de stad te kunnen afleggen.

En ziedaar de feiten die aanleiding geven tot de schandelijke aanvallen welke het geuzenbladje sedert maanden tegen M. den Schepen Delvoie richt, een der meest geachte personen der stad, die juist deze week Ridder der Leopoldsorde komt benoemd te worden!

Ons dunkt dat het defiger geweest ware den achtbaren schepen in de aanstaande zitting van den raad te ondervragen, dan hem naamloos in de kolommen van het geuzengazetje aan te randen.

Maar zoo verstaan het eenigen van onze tegenstrevers niet die veel liever, naamloos, onder het publiek het gerucht verspreiden dat de stemming welke de achtbare schepen op het Stadhuis uitbrengt enkel, voor doel hebben, op kosten der stad, een land te zien verbeteren waarvan hij eigenaar is.

Zulke gemeene ziespelingen, gericht tegen eenen man zoo geacht en zoo geëerbiedigd als M. de Schepen Delvoie, verdienen de miscachting van alle eerlijke lieden.

NIEUWS uit de stad en de omstreken

—o—

VOLKSBOND ST-MATERNUS. — Dinsdag 22 Februari om 8 uren 's avonds zal in het lokaal der Maatschappij een **schoon Concert** gegeven worden door de HARMONIE VAN DEN VOLKSBOND ST-MATERNUS.

Al de leden zijn er *met hunne familie* op uitgenoodigd.

Het nieuws der benoeming van **M. den Doctor V. Delvoie** als Ridder der Leopoldsorde, is met het grootste genoegen door al onze medeburgers vernomen geworden.

En inderdaad zelden werd eene onderscheiding zoo wel verdiend.

Sedert meer dan veertig jaren, wijdt M. de Doctor Delvoie zijne kennissen en zijne zelloposoffering tot het lenigen der smarten van al de klassen der maatschappij, met eene zelfverloochening aan dewelke eenieder eene welverdiende hulde brengt.

Als Schepen der stad Tongeren en als Lid van den Provincialen Raad, vervult M. Doctor Delvoie de verschillende bestuurlijke ambten die hem toevertrouwd zijn tot de grootste voldoening zijner lastgevers. Onze gansche bevolking heeft met vreugde de benoeming van M. den Doctor Delvoie als Ridder der Leopoldsorde begroet.

Dinsdag avond heeft de Harmonie der Concordia eene schitterende serenade aan den nieuwen Ridder gegeven.

De Familie **de Faverean** heeft aan het Bureel van Weldadigheid dezer stad, eene som van duizend franken overhandigd, ten einde aan de armen uitgedeeld te worden, ter gedachtenis van wijle Mevrouw de Faverean.

De **Union Horticole** van Tongeren, zal op 11, 12 en 13 September aanstaande eene groote tentoonstelling van tuinbouwvoortbrengselen, groenten, vruchten en bloemen, inrichten. Buitengewone geldprijzen zullen aan dezen wedstrijd toegekend worden.

Zij die het programma verlangen, kunnen zich tot den ouder-Voorzitter of den Secretaris, de Heeren H. Schreiber Handelaar, en A. Neven Advokaat te Tongeren wenden.

Ter gelegenheid van het XL uren gebed, zal het Allerheiligste Sacrament uitgesteld worden in de Kapel der **Damen van de HH. Harten**, Boulevard ter stede, zondag, maandag en dinsdag, van 6 ure 's morgens tot 7 ure 's avonds.

Maandag morgend, om 10 ure, zal er een fransch sermoon gepredikt worden door M. den Abt Girard, Aalmoezenier der Zusters Augustijnen te Rennes (Ille et Vilaine, Frankrijk.)

WERK DER BROODEN VAN DEN H. ANTONIUS. — *Ontvangene giften*: Bijzondere giften fr. 8. — fr. 0.50. — Dankzegging tot den H. Antonius en opdat hij zou voortgaan o s te helpen fr. 5. — Voor verscheidene teruggevonden voorwerpen fr. 0.50. — Voor eene bekomene gunst fr. 1. — Om eene gunst te bekomen fr. 5. — Om eene groote gunst te bekomen fr. 5. — Om eene gunst te bekomen fr. 0,50. — Uit erkentenis voor eene bekomene gunst en om er eene andere te bekomen fr. 2. — Dankzegging tot den H. Antonius voor verscheidene bekomene gunsten fr. 8.

Woensdag laatstleden, 16 Februari, was het feest in **Jesseren**. Op dien dag heeft de inhuldiging plaats gehad van den achtbaren heer De Schepper als pastoor in deze parochie. Gansch de gemeente was van 's morgens vroeg te been en elkeen wedijverde om op de gulste wijze den nieuwen herder te verwelkomen. Aan de grens van het dorp las men het volgende opschrift: « Lieve Herder, alle uwe parochianen jubelen bij uwe blijde intrede. » Rond en in de kerk bevonden zich insgelijks verscheidene gelegenheidsgroeten namelijk, boven de kerkdeur. « In Gods heilige woning zult gij uwe parochianen vermanen en verlichten. » Tusschen beide altaars: Vivas

---

DE HUT

VAN

ONKEL TOM

—o(o)o—

10de VERVOLG.

NEGENDE HOOFDSTUK.

WAARIN HET BLIJKT DAT EEN SENATOR NIET MEER DAN EEN MENSCH IS.

Het licht van een vroolijk vuur bescheen het tapijt eener deftig gemeubeleerde voorkamer, en flikkerde op de theekopjes en den blinkenden trekpot, toen senator Bird zijne laarzen uittrok om zijne voeten in een paar fraaie pantoffels te steken, die zijne vrouw voor hem gemaakt had, terwijl hij op zijne senatoriale reis was. Mevrouw Bird was met een vergenoegd gezicht bezig met nog een en ander op de tafel te schikken, en sprak tusschenbeiden een vermanend en waarschuwend woordje tot eenige kinderen van verschiltenden ouderdom, die zich vermaakten met al die manieren van kwaad doen, welke sedert de dagen van den zondvloed de moeders hebben verbaasd doen staan.

— Tom, blijf van de deur af, als een zoete jongen. Mary, Mary, trek de kat niet bij haren staart, arme poes! Neen, Jim, gij moogt niet op de tafel klimmen. Gij weet niet, lieve, welk eene verrassing het voor ons allen is, u van avond eog te huis te zien, voegde zij er eindelijk bij, toen zij tijd vond om iets tegen haren man te zeggen.

— Ja, ik dacht, ik moest eens komen overvliegen, en tehuis een plezierigen avond en wat rust hebben. Ik ben doodmoede en heb hoofdpijn.

Mevrouw Bird wierp eenen blik naar een flesschje met kamferdroppelijes, dat in eene halfopene kast stond, en scheen er naar toe te willen gaan; doch haar echtgenoot weerhield haar.

— Neen, neen, Mary, zeide hij, geene medecijn. Een kop sterke, hete thee en wat van onzen goeden huiskost, is al wat ik noodig heb. Het is een vervelend werk, dat wetten maken.

En de senator glimlachte, alsof hij zich eenigszins streelde met het denkbeeld, dat hij zich voor zijn vaderland opofferde.

— Wel, zegde zijne vrouw, toen het aan de theetafel minder druk begon toe te gaan: en wat hebben zij in den senaat verricht?

Nu was het iets zeer ongewoons bij het zachtzinnige mevrouwtje Bird, dat zij haar hoofd brak met hetgeen er in het huis van den senaat omging, zeer wijselijk denkende, dat zij genoeg met haar eigen huis te stellen had. M. Bird sloeg dus een paar eenigszins verbaasde oogen op, en antwoordde:

— Niet veel van belang.

— Maar is het waar, dat zij eene wet hebben aangenomen om de menschen te verbieden eten en drinken te geven aan die arme kleurlingen, die ergens langs komen? Ik heb gehoord, dat men van zulk eene wet spruk, maar ik dacht niet, dat eene Christelijke wetgeving ze zou aannemen.

— Wel Mary, gij wordt op eens politiek.

— Neen, toch niet! Ik stoor mij geen iets aan al uwe politiek over het geheel, maar dit zou ik rechtuit voor wreed en onchristelijk houden. Ik hoop toch, lieve, dat er geene zulke wet is aangenomen?

— Er is eene wet aangenomen, om iedereen te verbieden de slaven voort te helpen, die van Kentucky overkomen, lieve. Er is zooveel van dien aard door die heethoofdige abolitionisten gedaan, dat onze broeders in Kentucky zeer verstoord zijn, en het schijnt noodig en niet meer dan menschlievend en christelijk, iets te doen om die opgewondenheid te doen bedaren.

— En wat zegt die wet? Zij verbiedt ons toch niet om die arme schepsels eenen nacht te laten schuilen? En om ze wat hartsterkends te eten en wat oude kleeren te geven, en weer stil te laten heengaan?

— Ja zeker, lieve, dat zou voorthelpen zijn.

Mevrouw Bird was een blozend en zachtzinnig vrouwtje, omtrent vier voet lang, met zachte blauwe oogen, eene heldere fijne kleur en het zachtste, liefste stemmetje van de wereld. Wat haar meed betrof, een kalkoensche haan van middelbare grootte kon haar op de vlucht jagen, als hij maar eens kokkelde, en een huishond van de gewone soort kon haar oogenblikkelijk tot onderwerping brengen, alleen door zijne tanden eens te laten zien. Haar echtgenoot en hare kinderen waren hare geheele wereld, en deze beheerschte zij meer door verzoek en overreding, dan door bevel of redekaveling. Er was slechts een ding, dat in staat was om haar vuur te doen vatten, en dit was iets, wat juist den zachtsten kant van haar buitengemeen zacht en medelijdend gemoed trof: alles wat naar wreedheid gelijek was in staat om haar in eenen drift te brengen, des te meer ontrustend en onverklaarbaar, omdat zij anders zoo zacht van karakter was. Doorgaans de inschikkelijkste van alle moeders, hadden hare jongens nog eene eerbiedige herinnering aan de geduchte kastijding die zij hun eens gegeven had, toen zij hen met eenige ondeugende knapen uit de buurt samengenannen had gevonden, om een weerloos katje te steenigen.

— Ja, toen was ik verschrikt, placht kleine William te zeggen. Moeder kwam naar mij toe, zoodat ik dacht dat zij razend was geworden, en ik kreeg eene felle ramneling en werd zonder eten in bed gestopt, eer ik nog bekomen was van de verwondering wat er met mij gebeurde; en daarna hoorde ik moeder buiten de deur hardop snikken, en dat was nog erger dan al het andere. Ik zeg u, wij hebben nooit weer eene kat gesteenigd.

Bij deze gelegenheid stond mevrouw Bird snel op, met zeer roode wangen, die haar gezichtje lang niet lelijker maakten, kwam met eene inderdaad vastberadene houding naar haren echtgenoot en zegde op een even vastberaden toon:

— Nu, John, wil ik weten of gij zulk eene wet voor recht en christelijk houdt.

— Gij zult mij toch niet doodschieten, Mary, als ik ja zeg?

— Dat had ik nooit van u gedacht, John. Gij hebt er toch niet voor gestemd?

— Juist zoo, mijne schoone politieke dame.

— Gij moest u schamen, John. Arme schepsels die niet onder dak kunnen komen! Het is eene schandelijke, goddelooze, verfoeielijke wet, en ik zal haar breken, zoodra ik er maar gelegenheid toe heb; en ik hoop, dat ik er gelegenheid toe krijgen zal, dat doe ik. Het is mooi met de zaken gesteld, als eene vrouw geen eten en geen bed mag geven aan menschen die gebrek en honger lijden, juist omdat zij slaven zijn en al hun leven mishandeld en onderdrukt zijn, die ongelukkigen!

— Maar, Mary, luister eens. Uw gevoel is op zich zelf goed en ik heb er u te liever om. Maar, beste vrouw, wij moeten niet toelaten, dat ons gevoel ons verstand overheerscht. Gij moet bedenken dat dit geene zaak van iemands bijzonder gevoel is. Er zijn groote openbare belangen in betrokken; er is zulk eene algemeene spanning ontstaan, dat wij ons bijzonder gevoel ter zijde moeten zetten.

— John, ik weet niets van politiek, maar ik kan mijnen bijbel lezen; daar vind ik dat ik de hongerigen moet voeden, de naakten kleeden en de bedroefden troosten, en dien bijbel denk ik te volgen.

— Maar in gevallen dat men zoo doende een groot kwaad voor het algemeen zou stichten...

— God geboorzaam te zijn kan nooit kwaad voor het algemeen stichten; dat weet ik. Het is in alle gevallen het veiligste, te doen gelijk Hij ons bevelt.

— Maar luister nu eens, Mary, ik kan u met eene zeer duidelijke redeneering bewijzen...

— Neen, John! gij kunt den geheelen nacht praten, maar dat zou niet gaan. Ik vraag het u, John, zoudt gij nu een arm, hongerig mensch van uwe deur jagen omdat hij een vluchteling was? Zoudt gij dat?

Om nu de waarheid te zeggen, bad onze senator het ongeluk van eenen man te zijn, die een bijzonder werk en medelijdend hart had; iemand, die in nood verkeerde, van zijne deur te jagen, was nooit zijn doen geweest, en wat bij deze gelegenheid nog erger voor hem was, zijne vrouw wist dit, en richtte dus natuurlijk haren aanval op een punt dat bijna onverdedigbaar was. Hij nam daarom toevlucht tot de gewone middelen om tijd te winnen, waarmede men zich in zulke gevallen behelpt. Hij zegde ahem en kuchte eenige malen, haalde zijnen zakdoek uit en begon zijnen bril af te vagen. Mevrouw Bird, ziende hoe zwak het gebied des vijands verdedigd was, vond er geen bezwaar in om haar voordeel te vervolgen.

— Ik zou het u wel eens willen zien doen, John, dat zou ik waarlijk! Gij zoudt, bij voorbeeld, eene vrouw in eenen sneeuwstorm de deur uitjagen, of misschien zoudt gij haar oppakken en in de gevangenis zetten, zoudt gij niet! Ja, dat zou u goed afgaan.

— Natuurlijk, het zou een zeer pijnlijke plicht wezen, begon M. Bird op zeer gematigden toon.

— Plicht, John? Gebruik dat woord toch niet. Gij weet wel dat het geen plicht is. Het kan geen plicht wezen. Als de menschen willen dat hunne slaven niet wegloopen, dat zij ze dan goed behandelden, dit is mijne leer. Als ik slaven had, ik hoop dat ik ze nooit hebben zal, zou ik het wel er op durven wagen of zij van mij zouden wegloopen, en dat zoudt gij ook, John. Ik zeg u, menschen loopen niet weg als zij het goed hebben; en als zij wegloopen, de arme schepsels, lijden zij geenog van honger en koude en angst, dat iedereen tegen hen is; en hetzij wet of geene wet, dat zal ik nooit, zoo helpe mij God!

— Mary, Mary, lieve, laat mij toch met u redeneeren!

— Ik wil niet redeneeren, John, vooral niet redeneeren over zulke zaken. Gij, politieke heeren, hebt eene manier om over eene zaak zooals zij eenvoudig is heen te redeneeren; en als het op de praktijk aankomt, gelooft gij er zelf niet aan. Ik ken u wel genoeg, John. Gij gelooft evenmin dat zoo iets recht is als ik, en gij zoudt het ook evenmin doen als ik.

Op dit netelige oogenblik stak de oude Cudjoe, de zwarte huisknecht, zijn hoofd binnen de deur en vroeg of mevrouw eens in de keuken wilde komen; en onze senator, tamelijk blijde hierover, keek zijn vrouwtje met eene zoodanige mengeling van lachlust en ergernis na, zette zich toen op zijn gemak in zijnen leuningstoel en begon de dagbladen te lezen.

Eene korte poos later hoorde hij de stem zijner vrouw voor de deur snel en drijgend zeggen: John, John, ik wilde dat gij eens even naar hier kwaamt.

Hij legde zijn dagblad neer, ging naar de keuken en deinsde verschrikt en verbaasd terug op het gezicht dat hij daar ontmoette. Eene jonge, tengere vrouw, met gescheurde kleederen, waarvan overal ijs was vastgevroren, en met een gewonden, bloedenden voet, waarvan de schoen verloren en de kous afgescheurd was, lag in eene flauwte, alsof zij dood was, op twee stoelen. Zij had het teeken van het verachte geslacht op haar gezicht, maar niemand kon ongetroffen blijven voor de treurig aandoenlijke schoonheid daarvan, terwijl de scherpe, de koude, doodsche strakheid der trekken ook hem als van koude deed huiveren. Hij haalde kort adem en bleef zwijgend staan. Zijne vrouw en hunne eenige gekleurde meid, oude Tante Dina, waren met hulp leesen bezig; terwijl Cudjoe een knaapje op zijnen knie had genomen, het schoenen en kousen had uitgetrokken, en zijn best deed om de koude voetjes te warmen.

— Zeker, als dat niet iets is om aan te zien! zegde de oude Dina medelijdend. Donkelijk heeft de warmte haar doen flauw vallen. Zij was tamelijk goed, toen zij binnenkwam, en vroeg of zij zich hier even mocht warmen; en ik wilde haar juist vragen waar zij vandaan kwam, toen zij opeens flauw viel. Zij heeft nooit veel zwaar werk gedaan, zou ik denken, aan hare handen te zien.

— Ongelukkig schepsel! zegde mevrouw Bird treurig, toen de jonge vrouw hare groote donkere oogen opende en haar verbijsterd starende aanzag.

Eenskraps kwam er een trek van zielsangst op haar gelaat en vloog zij op, uitroepende: O mijn Harry; hebben zij hem gekregen?

Het knaapje sprong hierop van Cudjoe's knie, liep naar haar toe en stak zijne armpjes uit.

— O, hier is hij! hier is hij! riep zij uit.

— Ach, Mevrouw! vervolgde zij, zich met verbijsterenden angst naar mevrouw Bird keerende; bescherm ons toch! Laten zij hem niet krijgen!

— Niemand zal u hier kwaad doen, arme vrouw, antwoordde mevrouw Bird bemoedigend. Gij zijt veilig. Wees niet bevreesd.

— God zegene u, zegde de vrouw, hield hare handen voor haar gezicht en snikte; terwijl het knaapje, toen het haar zag schreien, op haren schoot poogde te komen.

Door vele teedere, vrouwelijke dienstbetoonigen, die niemand beter wist te bewijzen dan mevrouw Bird, werd de arme vluchteling langzamerhand tot meer kalmte gebracht. Er werd op eene rustbank voor het vuur een bed voor haar gereed gemaakt, en na eene korte poos viel zij in een zwaren slaap, terwijl het kind, dat niet minder vermoeid scheen te zijn, gerust in haren arm sluimerde, want de moeder wederstond met zeruwachtigen angst de vriendelijkste pogingen om het van haar af te nemen, en zelfs in haren